
Allahin, Armeliaan Armahtajan nimeen.

Orientalismi, väärä tieto ja islam

Kirjoittanut Abu Iman 'Abdurrahman Robert Squires. © Muslimivastaukset

Jokaisen avarakatseisen henkilön, joka ryhtyy tutkimaan islamia, varsinkin jos hän käyttää eurooppalaisilla kielillä kirjoitettuja kirjoja, tulisi olla tietoinen siitä, että lähes kaikki ei-muslimien kirjoitukset islamista sisältävät näennäisen luontaisia vääristymiä (sen oppeihin). Aina keskiajasta lähtien islam on ollut paljon parjattu ja äärimmäisen väärinymmärretty lännessä. 1900-luvun loppupuolella tilanne ei näytä paljon muuttuneen, vaikka monet muslimit ovatkin sitä mieltä, että edistystä tapahtuu.

Kyseenalaisia motiiveja ja yleistä tietämättömyyttä

Minusta hieno tiivistelmä lännen tietämättömyydestä ja orientalismin motiiveista islamia koskien ovat seuraavat sanat sveitsiläiseltä journalistilta ja kirjailijalta Roger Du Pasquierilta:

"Länsi, olipa kristitty tai ei-kristitty, ei ole koskaan todella tuntenut islamia. Aina siitä asti kun kristityt näkivät sen ilmaantuvan maailman näyttämölle, he eivät koskaan lakanneet loukkaamasta ja parjaamasta sitä löytääkseen oikeutuksen sodanjulistukselle sitä vastaan. Se on alistettu irvokkaille vääristyksille, joiden jäljet vieläkin pysyvät eurooppalaisten mielissä. Jopa nykypäivinä on länsimaisia ihmisiä, joille islam voidaan typistää kolmeen ajatukseen: fanatismiin, fatalismiin (kohtaloukseen) ja moniavioisuuteen. Tietysti on olemassa sivistyneempi yleisö, jonka ajatukset islamista ovat vähemmän epämuodostuneita; ja sitten on vielä muutamia ihmisiä, jotka tietävät, ettei sana islam tarkoita mitään muuta kuin "alistumista Jumalalle". Yksi tämän tietämättömyyden merkki on se tosiasia, että useiden eurooppalaisten mielikuvituksessa Allah viittaa muslimien jumaluuteen, ei kristittyjen ja juutalaisten Jumalaan. Kun joku vaivautuu selittämään asiat heille, he ovat aivan yllättyneitä kuullessaan, että "Allah" tarkoittaa

"Jumalaa", ja että jopa arabikristityt tuntevat Hänet vain sillä nimellä.

Islam on tietysti ollut läntisten orientalistien tutkimuksen kohteena, ja he ovat viimeisten kahden vuosisadan aikana julkaisseet laajan oppineen kirjallisuuden aiheesta. Siitä huolimatta kuinka kunnioittavaa heidän työnsä on saattanut olla, erityisesti historiallisilla ja filologisilla aloilla, he ovat myötävaikuttaneet vähän muslimien uskonnon parempaan ymmärtämiseen kristityssä tai kristinuskon jälkeisessä miljöössä, yksinkertaisesti siitä syystä, etteivät he ole onnistuneet herättämään kiinnostusta erikoistuneiden akateemisten ympyröittensä ulkopuolella. On pakko myöntää, että orientalistisia tutkimuksia lännessä ei ole aina innoittanut puhtain tutkijan puolueeton mieli, ja on vaikea kieltää, että jotkut islamistit (islamin tutkijat) ja arabistit ovat työskennelleet selkeällä aikomuksella halveksia ja väheksyä islamia ja siihen kuuluvia asioita. Tämä taipumus oli erityisen ilmeinen – itsestään selvistä syistä – koloniaalisten valtakuntien kukoistusaikana, mutta olisi liioittelua väittää, että se on hävinnyt jälkiä jättämättä.

Nämä ovat joitakin syitä, joiden vuoksi islam pysyy jopa nykyään niin väärin arvioituna lännessä, missä melko odottamattomasti aasialaiset uskot, kuten buddhalaisuus ja hindulaisuus, ovat yli sadan vuoden ajan synnyttäneet paljon enemmän näkyvää ymmärtämystä ja kiinnostusta, vaikka islam on niin lähellä juutalaisuutta ja kristinuskoa ollen peräisin samasta Abrahamista lähtevästä lähteestä.*) Tästä huolimatta useiden vuosien ajan on vaikuttanut siltä, että ulkoiset olosuhteet, varsinkin arabialais-islamilaisten maitten kasvava tärkeys maailman suurissa poliittisissa ja taloudellisissa asioissa, ovat avustaneet herättämään lännessä kasvavaa kiinnostusta islamia kohtaan johtaen siihen, että jotkut ovat löytäneet uusia ja tähän asti odottamattomia horisontteja." [Unveiling Islam (Islamin paljastus), Roger Du Pasquier, s. 5-7]

*) Seuraavassa artikkelissamme (Todellinen pelastus, koonnut Ummu Maryam) tulemme käsittelemään uskontoja, jotka väittävät olevansa lähtöisin Abrahamista, ja osoittamaan Kaikkivaltiaan Jumalan todellisen uskonnon, joka ilmoitettiin Nooalle ja profeetoille hänen jälkeensä, mukaan lukien Abraham (olkoon rauha heidän päällään).

Ranskalainen lääkäri Maurice Bucaille jakaa tuntemuksen, että lännessä ollaan yleisen tietämättömiä islamista. Hän kirjoittaa:

"Kun henkilö mainitsee islamin materialistiselle ateistille, tämä hymyilee omahyväisyydellä, joka on ainoastaan yhtä suuri kuin hänen

tietämättömyytensä aiheesta. Samoin kuin niin monilla muilla läntisten älykköjen enemmistössä, olipa heidän uskonnollinen vakaumuksensa mikä tahansa, hänellä on vaikuttava kokoelma vääriä käsityksiä islamista. Henkilön täytyy tässä vaiheessa sallia hänelle yksi tai kaksi tekosyytä. Ensiksi, lukuun ottamatta hiljattain omaksuttuja asenteita, jotka ovat vallalla korkeimpien katolisten auktoriteettien keskuudessa, länessä islam on aina ollut niin sanotun "maallisen herjauksen" kohteena. Länessä jokainen, joka on hankkinut perusteellista tietoa islamista, tietää tarkkaan missä laajuudessa sen historiaa, oppeja ja päämääriä on vääristelty. Henkilön täytyy myös ottaa huomioon se tosiasia, että eurooppalaisilla kielillä julkaistut dokumentit tästä aiheesta (jättäen sivuun erityisen erikoistuneet tutkimukset) eivät tee sellaisen henkilön työtä, joka haluaa oppia, yhtään helpommaksi." [Bible, Qur'an and Science (Raamattu, Koraani ja tiede), Maurice Bucaille, s. 118]

Orientalismi: yleinen määritelmä

Orientalismina yleisesti tunnettu ilmiö ei ole muuta kuin yksi näkökulma lännen antamasta väärästä islamkuvasta. Nykyään useimmat muslimit länessä todennäköisesti olisivat samaa mieltä siitä, että suurin määrä islamia koskevasta vääristetystä tiedosta on peräisin tiedotusvälineistä: sanomalehdistä, aikakauslehdistä tai televisiosta. Mitä tulee ihmisten määrään, jotka sellainen tieto saavuttaa, joukkotiedotusvälineillä on epäilemättä laajempi vaikutus lännen näkökulmaan islamista kuin "orientalistien", "arabistien" ja "islamistien" (islamin tutkijoiden) akateemisilla julkaisuilla. Puhuttaessa leimoista viime vuosina akateeminen ala, jota ennen kutsuttiin "orientalismiksi", on uudelleennimetty "aluetutkimukseksi" useimmissa lännen korkeakouluissa ja yliopistoissa. Tämä poliittisesti moitteeton termi on ottanut paikan sanalta "orientalismin" tutkijoitten piirissä, koska jälkimmäinen sana on nykyään tahraantunut kielteisellä imperialistisella lisämerkityksellä, mikä suurelta osin johtuu orientalisteista itsestään. Kuitenkin vaikka näitä aloja harjoittavien tutkijoiden julkaisut eivät saavuta suurta yleisöä, ne usein päätyvät opiskelijoiden ja niiden käsiin, jotka ovat henkilökohtaisesti kiinnostuneet oppimaan lisää islamista. Tämän vuoksi jokaisen islamia opiskelevan, varsinkin länessä, tulee olla tietoinen orientalismin historiallisesta ilmiöstä,

sekä akateemisenä toimintona että tapana riistää kulttuuria. Muslimien käyttämänä termi "orientalisti" yleensä viittaa keneen tahansa länsimaiseen islamin tutkijaan, joka riippumatta motiiveistaan väistämättä vääristää sitä. Kuten tulemme näkemään, orientalismin ilmiö on kuitenkin paljon enemmän kuin akateeminen toiminto. Edward Said, kuuluisa arabikristitty tutkija ja useiden orientalimin lähestymistapojen puutteita paljastavien kirjojen kirjoittaja, määrittelee "orientalismin" seuraavasti:

"...Orientalismilla tarkoitan useita asioita, joista kaikki mielestäni ovat toisistaan riippuvaisia. Halukkkaimmin hyväksytty tarkoitus orientalismille on akateeminen merkitys, ja tosiaan leima vieläkin soveltuu joukkoon akateemisia laitoksia. Jokainen, joka opettaa, kirjoittaa tai tutkii Itää, ja tämä pätee henkilöön, olipa hän sitten antropologi, sosiologi, historioitsija tai filologi, joko sen tarkassa tai yleisessä merkityksessä, on orientalisti, ja se, mitä hän tekee, on orientalismaa." [Orientalism (Orientalismi), Edward W. Said, s. 2]

"Täten orientalismista puhuminen on pääasiassa, vaikkei yksinomaan, brittiläisistä ja ranskalaisista kulttuurihankkeista puhumista, projekti, jonka mittasuhteet pitävät sisällään sellaisia erilaisia aloja kuin mielikuviutus itse, koko Intian ja Levantin, raamatulliset tekstit ja raamatulliset maat, maustekaupan, koloniaaliset armeijat ja koloniaalisten johtajien pitkän perinteen, suunnattoman tutkijoiden rungon, lukemattoman orientaalistien "asiantuntijoiden" ja "käsien" joukon, orientaalistin professuurin, moninaisen "orientaalisten" ajatusten suuren joukon (orientaalinen tyrannimaisuus, orientaalinen loistokkuus, julmuus, lihallisuus), monien itäisten lahkojen, filosofoiden ja viisauksien kesyttämisen paikalliseen eurooppalaiseen käyttöön, listaa voisi jatkaa lähes loputtomasti." [Orientalism (Orientalismi), Edward W. Said, s. 4]

Kuten monissa tapauksissa tietoisuus ongelmasta on puoli voittoa. Kun totuuden vilpittömyyden etsijä on tietoinen pitkäaikaisesta väärinkäsityksestä ja vihamielisyydestä islamin ja lännen välillä, ja oppii olemaan luottamatta kaikkeen, minkä hän näkee painettuna, luotettavaa tietoa voidaan saada nopeammin. Epäilemättä kaikilla islamia koskevilla läntisillä kirjoituksilla ei ole samaa yksipuolisen suhtautumisen tasoa – ne vaihtelevat tahallisesta vääristelystä yksinkertaiseen tietämättömyyteen – ja saattaa olla myös muutamia, jotka voitaisiin luokitella ei-muslimien vilpittömyyden yrityksiin

kuvata islamia myönteisessä valossa. Kuitenkin, jopa useimpia näistä teoksista vaivaavat näennäisesti tahattomat virheet, olivatpa ne miten pieniä tahansa, johtuen kirjailijan tietämättömyydestä koskien islamilaista tietoa. Kohtuullisuuden hengessä tulee sanoa, että jopa jotkut muslimikirjailijoiden nykyajan kirjat islamista kärsivät näistä samoista puutteista yleensä tiedonpuutteen, harhaoppien ja ei-muslimien lähteisiin nojautumisen vuoksi.

Tämän jälkeen ei pitäisi olla yllätys, että islamin opiskeleminen lännessä, varsinkin turvauduttaessa eurooppalaisilla kielillä kirjoitettuihin teoksiin, ei ole koskaan ollut helppo tehtävä. Vain muutama kymmenen vuotta sitten englantia puhuvan henkilön, joka oli kiinnostunut islamista ja halusi rajoittaa lukemisensa muslimikirjoittajien teoksiin, lukeminen saattoi rajoittua Koraanin käännökseen, muutamiin käännettyihin *hadiith*-kirjoihin ja muutamaan kymmeneen vihkosen kokoiseen kirjoitelmaan. Kuitenkin viimeisten vuosien aikana uskovien ja sitoutuneiden muslimien kirjoittamien islamilaisten kirjojen laajalle levinnyt saatavuus ja internetin tulo ovat tehneet luotettavan tiedon saamisen lähes jokaisesta islamin näkökannasta paljon helpommaksi. Näinä päivinä tuskin kuluu viikko ilman että klassisen islamilaisen teoksen englanninkielinen käännös julkaistaan. Tämän tietäen rohkaisisin lukijaa kääntymään muslimikirjailijoiden kirjoittamien kirjojen puoleen yrittäessään oppia islamista. Internetissä on laaja valikoima islamilaisten kirjojen "kirjakauppoja", joihin voi ottaa yhteyttä internetin välityksellä [esimerkiksi *Dar-us-Salam* publications osoitteessa www.dar-us-salam.com].

Imperialistiset päämäärät ja innokkaat lähetyssaarnaajat

Jatketaan yksityiskohtaisempaan tarkasteluun koskien lännen vääristynyttä islamkuvaa yleisesti ja orientalismia erityisesti ... Edward Said, mahtavan teoksen *Orientalism* (*Orientalismin*) arabikristitty kirjoittaja on osuvasti viitannut orientalismiin "kulttuurillisena yriytyksenä". Tämä ei varmaankaan ole vääristelyä, sillä oksidentaalisien lännen akateeminen tutkimus orientaalisesta idästä oli usein motivoitunut – ja teki tiivistä yhteistyötä – Euroopan siirtomaavoimien imperialististen tavoitteiden kanssa. Epäilyksettä

orientalismin perusta on sanonnassa "tunne vihollisesi". Kun Euroopan "kristityt kansat" alkoivat pitkän kampanjansa muun maailman asuttamiseksi ja valloittamiseksi oman etunsa vuoksi, he toivat akateemiset ja lähetysaarnajiensa voimavarat apuun. Orientalistit ja lähetysaarnajat – joiden rivit usein lomittuivat – palvelivat usein imperialistista hallitusta, joka käytti heidän palveluksiaan alistamaan tai heikentämään vihollista, vaikkakin hienovaraisesti:

"Koskien islamia ja islamilaisia alueita esimerkiksi Britannia koki, että sillä oli kristittyinä valtana laillisia etuja puolustettavana. Näitä etuja vartioimaan kehittyi moninainen toimintakoneisto. Sellaisia aikaisia järjestöjä kuten the Society for Promoting Christian Knowledge (Kristityn tiedon edistämisen seura) (1698) ja the Society for the Propagation of the Gospel in Foreign Parts (Seura Evankeliumin levittämiseksi vieraille alueille) (1701) seurasivat ja myöhemmin avustivat the Baptist Missionary Society (Baptisti lähetysseura) (1792), the Church Missionary Society (Kirkon lähetysseura) (1799), the British and Foreign Bible Society (Brittiläinen ja ulkomainen Raamattuseura) (1804) ja the London Society for Promoting Christianity Among the Jews (Lontoon seura kristinuskon edistämiseksi juutalaisten keskuudessa) (1808). Nämä lähetykset "avoimesti" liittyivät Euroopan leviämiseen." [Orientalism (Orientalismi), Edward W. Said, s. 100]

Jokainen aihetta tutkinut henkilö tietää, että kristityt lähetysaarnajat olivat halukkaita osananottajia eurooppalaisessa imperialismissa huolimatta joidenkin yksittäisten lähetysaarnajien puhtaista tarkoituseristä tai herkkäuskoisuudesta. Itse asiassa useat orientalistit olivat kristittyjä lähetysaarnajia. Yksi tärkeä esimerkki on Sir William Muir, joka oli aktiivinen lähetysaarnaja ja useiden islamia koskevien kirjojen kirjoittaja. Hänen kirjansa olivat hyvin puolueellisia ja ahdasmielisiä tutkielmia. Siitä huolimatta ne, jotka haluavat hyökätä islamia vastaan, jatkavat niiden käyttämistä viitteinään vielä tänäkin päivänä. Ei ole mikään yllätys, että kristityt olivat joidenkin islamista kerrottujen pahimpien valheiden ja vääristysten alkuunpanijoita, ottaen huomioon että islam oli maailman uskonnoista sen tärkein "kilpailija". Kaikkea muuta kuin kunnioittaen käskyä, jonka mukaan ei tule antaa väärää todistusta naapuristaan, kristittyjen vääristykset – ja suoranaiset valheet – islamista olivat laajalle levinneitä, kuten seuraavasta käy ilmi:

"Orientalismin historia on tuskin puolueeton tutkimus islamin lähteistä, varsinkin ollessaan kristinuskon kiihkoilun vaikutuksen alaisena. (Kirjoitukset vaihtelivat) Johannes Damaskoslaisen fanaattisista vääristyksistä islamia vastaan suunnattuihin myöhempien kirjoittajien apologeetteihin, jotka kertoivat lukijoilleen, että muslimit palvoivat kolmea epäjumalankuvaa! Peter the Venerable (1084–1156) "käänsi" Koraanin, jota käytettiin keskiaikana, ja se sisälsi yhdeksän lisättyä lukua. Salen halpamainen vääristelty käännös jatkoi samaa linjaa, ja hän muiden kaltaistensa kanssa, kuten Rodwellin, Muirin sekä muiden kanssa, hyökkäsivät Muhammadin luonnetta ja persoonallisuutta vastaan. Usein he käyttivät keksittyjä tarinoita tai kertomuksia, joita muslimit itse pitivät väärennettyinä tai luotettavuudeltaan heikkoina. Tai sitten he vääristelivät tosiasioita väittäen, että muslimit omasivat mielipiteitä, joita heillä ei ollut, tai esittivät muslimien tietämättömyydestä johtuen harjoittamia tapoja islamin oikeana kuvana. Kuten Norman Daniel kertoo meille teoksessaan *Islam and the West (Islam ja länsi)*: "Väärin todisteiden käyttäminen islamia vastaan hyökkäämiseen oli melkein vallitsevaa..." (s. 267)." [An Authoritative Exposition – Part 1 (Arvovaltainen paljastus – osa 1), 'Abd ar-Rahiim Green]

Bernard Lewis, tunnettu Lähi-idän historioitsija, vahvistaa tämän näkökannan kirjoittaessaan:

"Keskiajan kristikunta opiskeli islamia kahdesta syystä: suojellakseen kristittyjä muslimien houkuttelemiselta ja käännyttääkseen muslimeja kristityiksi. Kristityt tutkijat, joista useimmat olivat pappeja tai munkkeja, loivat kokoelman kirjallisuutta koskien (islamin) uskoa, sen profeettaa ja hänen kirjaansa. Tämän kirjallisuuden tarkoitus oli poleeminen ja usein tyyliltään rivo, ja se oli suunniteltu paremminkin suojelemaan ja lannistamaan kuin antamaan tietoa..." [Islam and the West (Islam ja länsi), Bernard Lewis, s. 85–86]

On paljon todisteita, joita henkilö voisi käyttää osoittaakseen, että kun kysymys oli islamia vastaan hyökkäämisestä, jopa roomalaiskatolinen kirkko otti halukkaasti vastaan lähes minkä tahansa valheen. Tässä on eräs esimerkki:

"Tiettyinä historian ajanjaksona vihamielisyys islamia kohtaan, missä tahansa muodossa, tullen jopa vannoutuneilta kirkon vihollisilta, otettiin vastaan

sydämellisimmällä hyväksymisellä katolisen kirkon korkeiden virkamiesten toimesta. Täten paavi Benedictus XIV, joka on 1700-luvun huomattavimman paavin maineessa, empimättä lähetti siunauksensa Voltairelle. Tämä oli kiitoksena hänelle omistetusta tragediasta Muhammad vai Fanatismi (Mahomet ou le Fanatisme) vuodelta 1741, (joka on) ruokoton satiiri, jonka kuka tahansa huonon uskon omaava nokkela roskakirjailija olisi voinut kirjoittaa mistä tahansa aiheesta. Huonosta alusta huolimatta näytelmä saavutti riittävän maineen tullakseen sisällytetyksi Comédie-Françaisen ohjelmistoon." [Bible, Qur'an and Science (Raamattu, Koraani ja tiede), Maurice Bucaille, s. 118]

Laajalle levinneet valheet ja kansankulttuuri

Kirkon vannoutunut vihollinen, johon edellä viitattiin, oli ranskalainen filosofi Voltaire. Esimerkkinä siitä, mitä hän ajatteli ainakin yhdestä kristitystä opista, lue hänen kolminaisuusopin vastainen kirjoitelmansa. Lisäksi yllä oleva kappale esittää kohdan, josta henkilön tulisi olla hyvin tietoinen: islamia koskevat vääristykset ja valheet kautta aikojen Euroopassa eivät rajoittuneet pieneen tutkijoiden ja kirkonmiesten joukkoon. Päinvastoin ne olivat osa tuon ajan kansan-kulttuuria:

"Eurooppalaista mielikuvitusta ruokittiin laajalti tästä [orientaalisten mielikuvien] tuotannosta: keskiajan ja 1700-luvun välillä sellaiset suuret kirjailijat kuten Ariosto, Milton, Marlowe, Tasso, Shakespeare, Cervantes sekä Chanson de Rolandin ja Poema del Cidin kirjoittajat käyttivät hyväksi idän rikkauksia tuotantoihinsa tavoilla, jotka terävöittivät kuvakielen, ajatusten ja niitä kansoittavien hahmojen ääri viivoja. Lisäksi suuri osa siitä, mitä pidettiin oppineena orientalistisena tieteellisyytenä Euroopassa, tarjosi ideologisia myyttejä käyttöön, vaikka tieto näytti aidosti etenevän." [Orientalism (Orientalismi), Edward W. Said, s. 63]

"Muuttumaton taipumus jättää huomiotta se, mitä Koraani tarkoitti, tai mitä se muslimien mielestä tarkoitti, tai mitä muslimit ajattelivat tai tekivät missä tahansa määrättyissä olosuhteissa, ilman muuta viittaa siihen, että Koraanin tai muu islamilainen oppi esitettiin muodossa, joka vakuuttaisi kristityt; ja enenevässä määrin yliampuvilla muodoilla oli paremmat hyväksymisen

mahdollisuudet sitä mukaa kuin kirjoittajien ja yleisön välimatka islamilaisesta rajasta kasvoi. Se, mihin muslimit sanoivat uskovansa, otettiin hyvin vastahakoisesti vastaan heidän todellisina uskoinaan. Oli olemassa kristitty kuva, jonka yksityiskohtia (edes tosiasioiden paineessa) hylättiin niin vähän kuin mahdollista ja jonka yleisiä ääriviivoja ei hylätty koskaan. Eroavaisuuden vivahteita oli ainoastaan yleisessä rakenteessa. Kaikki korjaukset, jotka tehtiin lisääntyvän tarkkuuden kiinnostuksesta, olivat ainoastaan sen puolustusta, minkä oli äskettäin huomattu olevan uhanalainen, heikentyneen rakenteen tukemista. Kristitty mielipide oli rakennelma, jota ei ollut mahdollista hajottaa, ei edes rakentaa uudelleen." [Islam and the West: The Making of an Image (Islam ja länsi: Kuvan muodostaminen), Norman Daniel, s. 259–260]

Edward Said sanoo klassisessa teoksessaan Orientalism (Orientalismi) viitaten Norman Danielin edellä mainittuun katkelmaan:

"Tätä jyrkkää kristittyjen kuvaa islamista tehostettiin lukemattomilla tavoilla, mukaan lukien keskiajalla ja renessanssin alussa suurella moninaisuudella runoudessa, oppineissa väittelyissä ja yleisessä taikauskossa. Tähän aikaan mennessä Lähi-itä oli melkein sulautettu latinalaisen kristinuskon yleiseen maailmankuvaan, kuten Chanson de Rolandissa saraseenien palvonnan esitettiin sisältävän Mahometin ja Apollon. 1400-luvun puoleenväliin mennessä, kuten R.W. Southern on loistavasti osoittanut, vakaville eurooppalaisille ajatteliijoille kävi ilmeiseksi, "että jotain pitäisi tehdä islamille", joka oli jotakuinkin kääntänyt tilanteen ympäri tulemalla itse sotilaallisesti itäiseen Eurooppaan." [Orientalism (Orientalismi), Edward W. Said, s. 61]

"Meille kaikkein helpoimmin havaittavaa on, ettei mikään näistä [eurooppalaiskristityn] ajatuksen järjestelmistä ollut kykenevä tarjoamaan täysin tyydyttävää selitystä ilmiöstä [islamista], jota he olivat ryhtyneet selittämään, ja vieläkin vähemmän vaikuttamaan käytännön tapahtumien kulkuun päättävällä tavalla. Käytännön tasolla tapahtumat eivät koskaan päättyneet niin hyvin tai niin huonosti kuin älykkäimmät tarkkailijat ennustivat: ja ehkäpä on huomion arvoista, etteivät ne koskaan päättyneet paremmin kuin silloin, kun parhaat asiantuntijat luottavaisesti odottivat hyvää loppua. Oliko mitään edistystä [kristittyjen tiedossa islamista]? Minun tulee lausua julki vakaumukseni siitä, että (edistystä) tapahtui. Vaikka

ongelman ratkaisut pysyivätkin itsepintaisesti poissa näkyvistä, ongelman ilmaisu muuttui moninaisemmaksi, järkipäisemmäksi ja enemmän kokemukseen liittyväksi." [Western Views of Islam in the Middle Ages (Läntiset mielipiteet islamista keskiajalla), R.W. Southern, s. 91–91]

Huolimatta monien orientalistien virheellisistä, puolueellisista ja jopa epärehellisistä lähestymistavoista, myös heillä oli vilpittömyyden hetkensä, kuten Roger Du Pasquier osoittaa:

"Yleisesti henkilön tulee valitettavasti olla samaa mieltä Montgomery Wattin kaltaisen orientalistin kanssa, kun hän kirjoittaa, että 'kaikista maailman suurista miehistä, kenelläkään ei ole ollut niin paljon panettelijoita kuin Muhammadilla'. Ryhdyttyään pitkälliseen tutkimukseen Profeetan elämästä ja työstä, brittiläinen arabisti lisää, että 'on vaikeaa ymmärtää, miksi näin on', löytäen ainoaksi mahdolliseksi selitykseksi tosiasian, että vuosisatojen ajan kristinusko kohteli islamia pahimpana vihollisenaan. Vaikka eurooppalaiset nykyään katsovat islamia ja sen perustajaa hiukan puolueettomammassa valossa, 'monet muinaiset ennakkoluulot ovat silti jäljellä'." [Unveiling Islam (Islamin paljastus), Roger Du Pasquier, s. 47 – lainaukset W.M. Wattin kirjasta Muhammad at Medina (Muhammad Medinassa), Oxford University Press]

Hyvä neuvo ja loppukommentit

Lopuksi haluaisin kääntyä amerikkalaisen islamiin kääntyneen henkilön orientalismin kuvaukseen. Se, mitä hänellä on sanottavaa orientalismin tavoitteista ja menettelytavoista, varsinkin kuinka se on virheellinen islamilaisesta näkökulmasta, on melko valaisevaa. Tiivistäessään näkemyksensä orientalistikirjailijan kirjasta hän kirjoittaa:

"...Kirja kertoo tarkasti kertomiensa tapahtumien nimet ja päivämäärät, vaikka sen selitykset muslimihahmoista, heidän motiiveistaan ja heidän paikastaan islamilaisessa maailmassa on havainnoitu epäuskon (*kufr*) lasien läpi antaen vastakkaisen kuvan monista heijastamistaan todellisuuksista, ja kenties kaivaten kirjallisuudesta sanaa, joka on nimetty orientalismiksi, tai

nykyaikaisella idiomilla "aluetutkimukseksi".

Se on näkökulma, joka vaatii, että tieteellisen kuvauksen jostain kuten "afrikkalaisesta islamista" tulee olla ensimmäinen tavoite. Tämän objektiivisuuden edellytykset mukautuvat läheisesti, harkinnan jälkeen, elettyyn ja koettuun uskonnon jälkeiseen, läntisen älyllisen perinteen kokemukseen uskonnon ymmärtämisessä; nimittäin, että vertailemalla ihmisten kulttuurisia järjestelmiä ja yhteiskuntia niiden historiallisessa sarjassa ja moninaisuudessa, johtaa avarakatseisen tarkastelijan moraaliseen relativismiin, koska ei voida löytää mitään moraalista arvoa, joka omilla ansioillaan on kulttuurien välillä pätevä. Tässä ihmisten sivilisaatiot kulttuurisilla muodoillaan, uskonnoillaan, toiveillaan, tavoitteillaan, uskoillaan, profetoillaan, pyhillä kirjoituksillaan ja jumaluuksillaan ovat pääasiallisesti kasveja, jotka kasvavat maasta puhjeten erilaisista siemenistä ja maaperistä kukoistaen hetken ja sitten lakastuen. Tutkijan asia on ainoastaan tallentaa nämä elementit ja ehdottaa mahdollinen suhde niiden välillä.

Sellainen lähtökohta, jos se on välttämätön vakavalle akateemiselle työlle, ... on tietysti ei-islamalainen ja islamin vastainen. Siitä syystä, että akateemisella tutkimuksella on perustavanlaatuinen kyvyttömyys käsittää islamia, se luonnollisesti vääristää sitä, mitä se yrittää selittää. Kuitenkin tässä voidaan havaita erilaisuutta vääristyksen asteessa, joka näyttää karkeasti ottaen riippuvan siitä, kuinka lähellä selityksen kohde on islamin ydintä. Kun käsitellään keskeisiä asioita kuten Allahia, Profeettaa (SAAS), Koraania tai *äl-hädiithiä*, vääristys on pahimmillaan; kun taas mitä pidemmälle tullaan sivuasioita kohden, kuten kauppalupien historiallisia yksityiskohtia, sopimuksia, hallitsijoiden nimiä, kolikkojen painoja ja niin edelleen, sitä vähemmän niitä vääristellään. Kummassakin tapauksessa muslimeille on selkeästi parempaa turvautua toisiin muslimeihin, kun islamilaisia lähteitä on saatavilla aiheesta ... vaikka vain välttääkseen ei-islamilaissä islamia koskevissa teoksissa olevia hienoisia ja ei niin hienoisia vääristyksiä. Voi vain tulla johtopäätökseen, ettei meille tapahtuisi mitään vahinkoa, jos hylkäisimme kirjallisissa töissämme tavan, jota useat nykyajan muslimikirjoittajat harjoittavat siteeratessaan uskollisesti orientalismin perustajia, sillä jos nukkuu koirien kanssa, yleensä herää kirppujen kanssa." [Reliance of the Traveller (Matkustajan luottamus), toimittanut ja kääntänyt

Noah Ha Mim Keller, s. 1042]

Kuten jokainen orientalismia tutkinut henkilö tietää, heidän metodologiansa ja aikomuksensa olivat vähemmän ihanteellisia. Seuraavat kommentit toimivat selvänä yleiskatsauksena siitä, mikä on orientalismin asenne Koraania kohtaan erityisesti ja islamia kohtaan yleisesti:

"Orientalistien Koraanin tutkimus, mitä tahansa sen ansiot tai palvelukset saattavatkin olla, on pahansuopuudesta syntynyt, kasvanut turhautuneisuudesta ja sitä on ruokittu kostolla: voimakkaan pahansuopuus voimatonta kohtaan, "järjellisen" turhautuneisuus "taikauskoista" kohtaan ja "oikeaoppisen" kosto "toisinajattelijalle". Maailmanvoittonsa suurenmoisimmalla hetkellä, koordinoiden valtion, kirkon ja akatemian voimat, läntinen mies aloitti päättäväisimmän hyökkäyksensä muslimin uskon linnoitusta vastaan. Kaikki hänen omahyväisen persoonallisuutensa poikkeukselliset piirteet – sen piittaamaton rationalismi, sen maailmaa hallitseva fantasia ja sen ahdasmielinen fanatismi – yhdistyvät epäpyhään vehkeilyyn muslimien Kirjoituksen poistamiseksi sen vakaasta asemasta historiallisen luotettavuuden ja moraalisen kiistattomuuden tyypillisestä esimerkistä. Perimmäinen palkinto, jota länsimainen mies haki huimapäisellä hankkeellaan, oli muslimien itsensä mieli. Jotta länsi pääsisi lopullisesti eroon islamin "ongelmasta", hän järjeili, että muslimien tietoisuus pitäisi saada epätoivoiseksi Profeetalle (SAAS) ilmoitetun Jumalallisen viestin varmuudesta. Jos muslimi saataisiin hämmennyksiin Koraanin ilmoituksen historiallisesta luotettavuudesta tai opillisesta autonomiasta, hän luopuisi yleismaallisesta tehtävästään ja ei täten olisi uhka lännen maailmanlaajuiselle herruudelle. Sellaisia ainakin näyttävät olleen hiljaiset ellei nimenomaiset perussyyt orientalistin hyökkäyksessä Koraania vastaan." ["Method Against Truth: Orientalism and Qur'anic Studies" (Metodi totuutta vastaan: Orientalismi ja Koraanin tutkimus), S. Parvez Manzoor, Muslim World Book Review, Vol. 7, no.4, kesä 1987, s. 33–49]

Tarvitseeko tähän lisätä enää mitään!

Suomen ja Baltian Maiden Muslimi Järjestö ry

Tulisuontite 1, 00820 Helsinki

www.sbmmj.org tai helmu.org tai helmu.fi

info@helmu.org tai info@sbmmj.org

Puh: 045 882 5681